

EDITORIAL

Pericolul dopajului în sport

Petru Derevenco

Academia de Științe Medicale, Filiala Cluj

Dopajul a devenit o problemă cheie în lumea sportului, care merită tratată și adâncită sub multiple aspecte.

Dezvăluirile senzaționale apărute recent în presă asupra dopajului în ciclism exemplifică gravitatea unei situații îngrijorătoare, cu rezonanță și în alte discipline sportive.

În aprilie 2007 apare în Belgia cartea maseurului Jef D'hont, intitulată "Erinnerungen eines Radfahrer – Pflegers" (Amintirile unui îngrijitor pentru cicliști). Volumul abundă în informații asupra obiceiurilor de dopaj a numeroși cicliști de vârf și în acuze la adresa unor medici și manageri, în special de la echipa Telekom.

Întreaga problematică este tratată pe larg într-un grupaj de articole publicate în revista germană *Der Spiegel* (nr. 18 din 30 Aprilie 2007, pp.52-70).

Articolul de fond este semnat de ziaristii M. Geyer, L. Gorris, U. Ludwig. Conform acestui text, J. D'hont, azi în vârstă de 65 ani, pensionat din 2004, recunoaște că fiind tânăr ciclist, s-a dopat el însuși spre sfârșitul anilor 50. După opinia sa, începând cu 1960, numai trei din cei 22 învingători de-a lungul anilor în turul Franței n-au făcut uz de substanțe interzise.

Foarte recent, I. Basso, de la Discovery, suspendat pentru dopaj, a fost clientul medicului spaniol E. Fuentes "un Frankenstein al ciclismului" – autor al unui scandal mediatic în anii trecuți, dar care ulterior și-a reluat activitatea.

D'hont schițează istoricul dopajului la cicliști, începând cu amfetamine, apoi cu cortizon și anabolizanți, iar mai nou cu hormonul de creștere și, în special, cu eritropoetina. Uneori în absența medicului, maseurul însuși administra cicliștilor substanțele dopante. Con-

form lui D'hont, ciclismul funcționează ca o mafie pe care el a părăsit-o, în 1997, când a trecut de la Telekom la noua echipă La Française des Jeux, nemaiputând suporta stresul și frica dezvăluirilor. Anchetele judiciare, care au urmat au dus la deținerea lui timp de 12 zile; la procesul intentat echipei Festina din anul 2000, când el a fost condamnat pentru complicitate la dopaj (transportul, comercializarea și administrarea de substanțe interzise) la 9 luni închisoare, cu suspendare, și amendă – verdict confirmat doi ani mai târziu. Articolul menționează numele a 26 cicliști care, între sfârșitul anilor 50 și 2005, s-au dopat, unii dintre ei recunoscând culpa la procesele intentate, alții fiind detectați la controalele antidoping.

Între cicliștii dopați se citează sportivi de renume (unii fiind învingători în turul Franței sau Italiei) ca F. Coppi, J. Anquetil, E. Merckx, L. Brochard, R. Virenque, J. Ullrich, R. Heras și probabil M. Pantani și L. Armstrong. Substanțele folosite erau: amfetamine, clenbuterol, testosteron, eritropoetină, sânge oxigenat artificial și reinjectat.

Se ridică întrebarea cât de credibile sunt afirmațiile lui D'hont, deși el a susținut acuzațiile formulate mai sus împotriva cicliștilor și managerilor, sub forma unor declarații oficiale. Cum reiese dintr-o anexă, reprezentanții echipei T-Mobile au declarat că nu vor mai colabora cu medicii de la Universitatea Freiburg, bănuți de complicitatea cu cicliștii dopați (vezi mai jos), medici care contestă vinovăția lor, ca de altfel și unii dintre cicliștii de la Telekom. În continuare revista publică sub titlul "Tăcerea până la mormânt" extrase din cartea lui D'hont. Acesta a funcționat la echipa Telekom ca maseur între anii 1991-1996. El e autorul unui susținător de efort "miraculos" alcătuit din vitamine și minerale, dar conținând și cofeină, persantin și alupent, substanțe care pe atunci erau admise. Cicliștii erau informați de faptul că li se administrau substanțe dopante. Existau însă și excepții. De pildă lui T. Wegmuller – un adversar al dopajului – i s-a dat fără știrea sa un corticoid (celeston). În unele cazuri se utiliza și efectul placebo: se spunea sportivilor că

Primit la redacție: 5 aprilie 2007

Acceptat spre publicare: 20 mai 2007

Adresa: Universitatea de Medicină și Farmacie "Iuliu Hațieganu" Cluj-Napoca, str. Clinicilor, 1-3

E-mail: palestrica@gmail.com

li se dau corticoizi, iar în realitate pilulele conțineau medicamente anodine. Dopajul cu eritropoetină era gestionat la echipa Telekom de managerul W. Godefroot, care ținea o evidență precisă a dozelor de administrat, dar și a sumelor de bani cerute de la cicliști pentru substanțele respective.

Fragmentul din cartea amintită conține și alte afirmații relevante. Astfel, existau colaborări ilicite cu unele laboratoare care informau sportivii asupra momentelor când substanțele interzise pot fi detectate. "Acei rutieri, care sunt în prezent prinși că se dopează, n-au acționat la timpul potrivit sau sunt pur și simplu stupizi," spune D'hont. Autorul încheie oarecum optimist, afirmând că dopajul s-a diminuat, deoarece riscurile au devenit prea mari, controalele mai eficiente, toleranța mai scăzută, iar medicii mai severi.

O ultimă afirmație ne dă de gândit: "cicliștii normali trebuie să rămână curați și numai marii campioni merg în Spania sau Italia, unde încearcă substanțe mai scumpe". Informații suplimentare conține interviul "EPO cotidian" oferit revistei de același Jeff D'hont. Cu riscul de a ne repeta, subliniem că în anul 1999 el refuzase să dezvăluie presei cazurile de dopaj ale cicliștilor de la Telekom.

Acum însă, în 2007, după a trecut prin câteva procese, el și-a schimbat părerea. D'hont mărturisește că la începutul anilor 60, când utilizase amfetamine, a suferit de efectele lor adverse (insomnie, lipsa poftei de mâncare etc.). Abuzul de amfetamine (dexedrină) era favorizat de faptul că acestea erau ușor de procurat.

Ulterior pe primul plan a apărut la Telekom eritropoetina, utilizarea căreia era supervizată (procurare,

dozare, injectare) de medicii sportivi A. Schmid și L. Heinrich de la Universitatea din Freiburg, unde lucrase mai de mult cunoscutul profesor Keul, permisiv față de dopaj. În prezent ambii medici activează la echipa T-Mobile. Se administrează între 10.000 și 50.000 unități EPO, în funcție de rezistența individuală a ciclistului și de nivelul hematocritului.

Între cicliștii de vârf dopați cu EPO, dar și cu hormonal de creștere, D'holt menționează pe B. Riis și I. Illich, care concureau cu succes în turul Franței. Răspunzând reporterului revistei, maseurul recunoaște că nu mai deține dovezi scrise cu detalii despre dopaj, distruse de soția sa atunci când era în închisoare.

Ce concluzii putem trage citind aceste articole?

1. Ciclismul este grav compromis datorită dopajului practicat de rutieri, cu complicitatea condamnată a managerilor și stafului unor echipe, inclusiv a medicilor.

2. Victoriile mediatizate ale unor cicliști renumiți, obținute la competiții prestigioase, devin astfel discutabile și adesea contestabile

3. Se impun măsuri hotărâte pentru a restabili fair-play-ul în întreaga mișcare sportivă, căci suspiciunea de dopaj vizează și alte discipline.

4. Perfecționarea procedurilor științifice menite să detecteze substanțele interzise folosite în prezent este desigur o modalitate necesară dar insuficientă.

5. Se impune o legislație mai severă cu implicarea poliștilor, vameșilor și antrenorilor, spre a preveni și combate răspândirea, comercializarea și utilizarea unor astfel de substanțe.

6. Nu în ultimul rând se situează educația tinerilor sportivi în respectul principiilor etice.